

ВЬЕТНАМ НА ПУТИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ

Зионг Тхи Тгуй Оань, соискатель высшего образования (Вьетнам)

В.И. Герасимчук, д.э.н., профессор

Национальный технический университет Украины

«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

Стартовый уровень экономического развития в объединенном Вьетнаме (1976 г.) был достаточно низким. При провозглашении политики обновления «дой мой» (1986 г.) инфляция в стране достигала 700 %, состояние сельского хозяйства находилось в упадке, неразвитым был индустриальный сектор экономики. Опыт трудолюбивого народа Социалистической Республики Вьетнам (СРВ) подтверждает возможность в короткие исторические сроки добиться достаточно ощутимых результатов при переходе от административной системы хозяйствования к рыночным условиям. Нельзя не отметить особого отношения в стране к идеям основателя единой СРВ – Хо Ши Мина. Эти идеи продолжают служить путеводителем в борьбе за свободу и единство Вьетнама, в обновлении государства и его международной интеграции. Построение новых общественных отношений осуществляется эволюционным, а не радикальным образом. Реформы иницируются снизу, а направляются и поддерживаются сверху [1].

Достаточно быстро стали развиваться частная собственность и разнообразные институты рынка. Средние темпы роста за последние два десятилетия составляют порядка 7,5 % в год. Наиболее быстрыми темпами развивается индустриальный сектор, в настоящее время (2015 г.) он дает 41 % национальной экономики (сельское хозяйство – 19 %, сектор услуг – 40 %). Средняя продолжительность жизни вьетнамцев – 72 года. К сравнительным преимуществам государства относятся: богатые сырьевые ресурсы, выгодное геополитическое положение, обширный и неудовлетворенный спрос на внутреннем рынке, умеренный демографический рост, трудолюбие, дисциплинированность, неприхотливость и высокий уровень образованности вьетнамцев. Успешно осуществляются меры по преодолению территориальных различий, ограничению бедности, расширению системы социальной защиты.

Изменения во Вьетнаме начались с аграрного сектора. Страна стала крупнейшим экспортером риса и кофе, уступая первенство по этим категориям в первом случае лишь Таиланду, а во втором – Бразилии. В экспорте более чем наполовину преобладают сырьевые товары, в импорте доминирует продукция машиностроения. Недостаточно развитой является сфера НИОКР. Медленными темпами растет производительность труда. В ряде случаев государственные компании, обеспечивающие 40 % ВВП, связаны с коррупцией и характеризуются неэффективным управлением. На них приходится более 90 % участия в таких отраслях, как нефтегазовая, химическая, угольная промышленность, телекоммуникации. Здесь производится около 1/3 ВВП, но при этом обеспечивается лишь 10 % занятости [2].

Национальная экономика СРВ становится все более открытой и интегрированной в мировое хозяйство. В стране осуществляются институциональные преобразования для реализации основных принципов АСЕАН, связанных с либерализацией торговли и инвестиций, упрощением торговых процедур, развитием экономического сотрудничества [1]. Вьетнам называют постсоциалистическим «тигром». Страна включена во второй эшелон быстро растущих рынков по перспективам развития и привлекательности для иностранных инвесторов, так называемую группу ВИСТА (Вьетнам, Индонезия, ЮАР, Турция, Аргентина). В 2016 г. объем прямых иностранных инвестиций во Вьетнам достиг \$ 116 млрд. [2].

Ключевые внешнеторговые партнеры СРВ – это Китай, страны АСЕАН, США, ЕС, Индия и Австралия. В 2011-2015 гг. экспорт составил 86,4 % ВВП. В 2015 г. 71 % экспортной выручки пришелся на предприятия с иностранным капиталом, которые стали одним из основных локомотивов роста, воспользовавшись преимуществами дешевой рабочей силы. Особое внимание в СРВ уделяется развитию международного сотрудничества в сфере энергетики, изменений климата, природопользованию и образования. Многие студенты направляются на учебу за границу, в т.ч. и в Украину.

В 2016 г. общий товарооборот Украины с СРВ составил \$ 382,0 млн. (экспорт: \$ 77,8 млн., импорт: \$ 304,2 млн., сальдо: -\$ 226,4 млн.). Основные товарные группы украинского экспорта составляет продукция растительного происхождения и черные металлы, в структуре импорта – телефонные аппараты, кофе, чай, изделия легкой промышленности, пылесосы, рыба. Экономические

отношения с СРВ для Украины являются стратегически важным направлением в контексте необходимости диверсификации экспорта.

В начале 2016 г. во Вьетнаме одобрен план социально-экономического развития на 2016-2020 гг. Ожидается, что доход на душу населения страны повысится в течение X-й пятилетки до \$ 3200-3500. По данным международной консалтинговой компании PricewaterhouseCoopers LLP, страна имеет необходимый потенциал, чтобы к 2050 г. стать одной из самых быстрорастущих экономик мира со среднегодовым ростом ВВП на уровне 5,3 % [3].

Перечень ссылок:

1. Пулатов А. Вьетнам – АСЕАН [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://sharh.uz/analitika/item/8463-vietnam-asean> (дата обращения: 21.07.2016).
2. Павленко А. Вьетнам с его стремительно растущей экономикой превращается в новый Китай [Электронный ресурс] / А. Павленко // Новое Время. – 2016. – № 20. – Режим доступа : <https://vokrugsveta.ua/vokrugsveta/vietnam-s-ego-stremitelno-rastushhej-ekonomikoj-prevrashhaetsya-v-novuj-kitaj> (дата обращения: 03.06.2016).
3. День Лам Тан. Экономика Вьетнама в 2016 году, прогноз 2017 [Электронный ресурс] / День Лам Тан // Экономика и прогнозирование. – 1/2017]. – Режим доступа : <http://kinhtevadubao.vn/chi-tiet/91-7666-kinh-te-viet-nam-nam-2016-trien-vong-nam-2017.html>

ІНСТИТУЦІЙНА АРХІТЕКТОНІКА ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ

М.В. Катран, аспірант

Київський національний торговельно-економічний університет

Посилення глобальної конкуренції у світі, зростання рівня складності проблем та протиріч, що виникають між економічними акторами в процесі їх функціонування та взаємодії на глобальному рівні викликають необхідність відповідної модифікації інститутів забезпечення та регулювання їх діяльності. Розвиток інституційної системи є важливим фактором впливу на внутрішній ринок. Так, вагоме місце в системі інституційної архітектури внутрішнього ринку займає – інститут, як сукупність норм, правил, звичаїв і традицій, що створюють певні рамки функціонування ринку та його суб'єктів.

Вагомий внесок у дослідженні теоретико-методологічних основ та генезису інституціоналізму знайшло відображення у працях таких зарубіжних вчених, як: А. Алчіян, Ш. Бланкарт, О. Вільмсон, Р. Коуз, Д. Норт, У. Нордхауз, П. Самуельсон, Дж. Стігліц та інші. Проблеми «інституційної архітектури» почали розглядатись у вітчизняній економічній літературі порівняно недавно. У працях С.І. Архирєєва, А.А. Гриценка, В.В. Дементьєва, В.О. Мандибури, О.Л. Яременка з'явилась нова термінологія, що відображає процес інституційної структуризації економічних систем транзитивного типу. Для потреб інституційного аналізу А.А. Гриценко запропонував ввести термін «інституційна архітектура». Інституційна архітектура, за визначенням А.А. Гриценка, являє собою фундаментальну структуру інститутів, яка складається з правил, норм, стереотипів, традицій, установ та інших соціальних утворень у їх співвідношеннях з суттю та загальним естетичним планом побудови цілісної соціальної системи [2]. Отже, основним складовим елементом інституційної архітектури є інститут – суспільний феномен, джерелом походження, змістом та результатом дії якого є соціальна взаємодія між людьми або суспільний характер господарської діяльності. Сукупність інститутів утворює певний суспільний механізм, що представляє собою сукупність дій одних людей, спрямованих на поведінку інших, що спонукають останніх до певного типу поведінки [1].

Розвиток вітчизняного внутрішнього ринку на протязі 2010-2015 рр. відбувався нерівномірно. В цей період інституційна архітектура внутрішнього ринку характеризувалася незбалансованістю, неефективністю та невизначеністю, суперечністю між формальними і неформальними інститутами. Прикладом цього є : корупція; лобювання владними особами конкурентних переваг для окремих компаній; ухилення від сплати податків, використання незареєстрованої робочої сили; розвиток тіньового сектора та реалізації небезпечної та неякісної контрафактної продукції та інше.

На протязі досліджуваних років, на внутрішньому ринку зменшилася питома вага вітчизняних товарів кінцевого споживання в сукупній пропозиції продукції. Це є наслідком того, що інститут конкуренції та інститут економічної концентрації на внутрішньому ринку не стимулюють вітчизняних товаровиробників розширювати обсяги виробництва. Ця тенденція була спричинена змінами в інституті входу на внутрішній ринок. В умовах інтенсифікації євроінтеграційних відносин, органами влади було змінено інститут входу імпортової продукції на внутрішній ринок, цим самим спричинивши збільшення надходжень споживчих та інвестиційних товарів імпортного походження.